

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre 4

Egész évre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.



A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Petrozsényi kir. járásbiróság.

Még nem befejezett tény, de már a végleges megoldás stádiumában van Petrozsény és a Zsilvölgy közönsége legforróbb óhajlásának teljesülése: a telekkönyvi hatósággal felruházott petrozsényi kir. járásbiróság szervezése.

E végvidék évtizedes küzdelmének központjában mindig a kir. járásbiróság létesítésének kérdése állott, más, oly közalkotások mellett, amiket Petrozsény és a Zsilvölgy önjerejéből nem létesíthet. Lapunk számtalan cikkben lépett a küzdőterre a cél érdekében. Emlékiratokban, felterjesztésekben indokolta Petrozsény község közönsége a törekvés jogosultságát, küldöttségek által tolmácsolta a kormánytól az ügynek köztekintetéből elvitázhatlan fontosságát, míg végre a dolog odaérlelődött, hogy az igazságügyminiszter közölte a feltételeket, amelyeknek teljesítése esetén a telekkönyvi hatósággal felruházott petrozsényi kir. járásbiróság szervezésének nehézségei, akadályai elenyésztenének.

Ezekkel a feltételekkel számolni kell, amennyiben akkor, midőn a rendszeresítés akadályai az igazságügyi adminisztráció szempontjából megszűnnek, a községre háruló feladatok teljesítésével állnak elő olyan nehézségek, melyeket Petrozsény anyagi képessége tekintetéből mérlegelni kell.

Igaz, hogy e község képviselőtestülete a felterjesztett emlékiratokban kötelező kijelentést tett arról, hogy a jelzett érdekéből a kitelhető s legmesszebbmenő anyagi áldozat meghozatalára kész. Ebben a most is vallott s komolyan vett készségben azonban meg nincs még az anyagi hozzájárulás mértéke. Ami pedig nagyon lényeges,

annyira fontos, hogy a községi közdolgozók intézésére hivatott faktorok szűk körén kívül eső nagy érdekeltség tájékoztatását feltétlenül indokoltnak tartjuk.

Mindenek előtt megjegyezni kívánjuk, hogy új járásbiróság szervezése a törvényhozás joga. Törvényben van meghatározva a bíróságok száma. Ezt a miniszter fel nem emelheti, de ezen a körületen belül változtatásokat eszközölhet. Egyes megszüntetett járásbiróság helyett újakat szervezhet. Nagyban akadályozta a petrozsényi kir. járásbiróság felállítását az a körülmény, hogy a Zsilvölgy kicsatolása esetén életképes lesz-e a puji kir. járásbiróság, mert annak fennmaradását befolyásos tényezők támogatták. Petrozsény soha sem kívánt a pujanak megszüntetése árán járásbiróságot. Az ügyforgalmi adatok igazolják, hogy az igazságszolgáltatás érdekéből szükség van mind a kettőre.

A kormány így is konteneplálja s mindkét községgel közölte is a feltételeket

Képes lesz-e Petrozsény megfelelni az igazságügyminiszter által megszabott feltételeknek?

Ebben a tekintetben nem akarunk elébeugrani a községi közgyűlés érdemleges határozatának. Nem kételkedünk abban, hogy a legmesszebbmenő áldozat meghozatalával is biztosítani hajlandó a község nagyon is indokolt óhajlásának teljesítését, haladása egyik nagyhorderejű feltételének biztosítását.

A miniszterium terve szerinti hivatalhelyiségek, börtönök, börtönőrszobák építése bebutorozása s díjtalan rendelkezésre bocsátása sokba, nagyon sokba kerül s annak garantírozása, hogy az állami tisztviselők, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet a

megállapított lakbér összegért megfelelő lakást kapjon, szintén súlyos feltétel az itteni lakáviszonyok mellett. Tagadhatlan, hogy a kir. járásbiróság, telekkönyvhatóság s csak folyamánnyaként a kir. adóhivatal létesítése nagy előnyöket biztosít Petrozsény közönségének, de a Zsilvölgy többi községek lakosainak is. Mennyit takarítanak meg pénzben és időben a nagyobb községek: Petrilla és Livazény lakosai, akik — mondhatni — helyben találják az igazságszolgáltatás fórumát s a jelzett állami hivatalokat. De a többi községek előnye is kiszámíthatatlan.

Tekintettel ezekre az előnyökre s azok biztosítása végett hozandó roppant anyagi áldozatra, egyáltalán nem lenne méltánytalan és igazságtalan, ha a terhek viselését részben a Zsilvölgyi községek magukra vállalnák s ezzel a saját jóllétükhöz érdeküket biztosítani segítenék.

Megvagyunk győződve, hogy szűkeklőséggel nem fogják régóta táplált s nagyon is indokolt óhajlásuk teljesülését kockáztatni azért, hogy a magára hagyott Petrozsény a súlyos terhek viselésére esetleg nem vállalkozhatván, ők is eleszenek a kérdéses állami intézményektől. Azok a községek, amelyek annak idején a Zsilvölgy kulturális fejlődését tekintve a petrozsényi gimnázium létesítését anyagi segítséggel készségesen előmozdították, azoknak az állami intézményeknek a biztosítását még fokozottabb mértékben felkarolják, amelyeknek hasznát, előnyét az érintett községek minden polgára — mondhatni — naponként érzik.

Midőn ezt a kérdést felvetettük, az eszmét megpendítettük, csak az aktualitás, a közös cél, a közérdek követelményeinek kívánunk eleget tenni.

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRGZÁJA.

A kacaj.

I.

Félhétkor meg voltam győződve róla, hogy el fog jönni és átkozottul jó kedvem volt. A felöltöm csak felől, a nyaknál volt bekácsolva és lobogott a hideg szélben. De nem éreztem a hideget. Fejemet büszkén hátra vettem és a deáksipkát a tarkómra toltam. Kegyes arccal és merészen néztem az arra menő férfiakat, kihívóan és gyöngédséggel a nőket, bárha négy nap óta csak „öt” szerettem; de fiatal voltam s a szívem oly gadag volt, hogy nem lehetett teljesen közömbös a többi nő iránt sem. S a járásom gyors volt, merész és könnyed.

Háromnegyed hétkor két gombját a felöltömnek már begomboltam és csak a nőket néztem, de kihívás és gyöngédség nélkül, inkább utáltattam. Én csak egyet kerestem — a többi mehetett a pokolba. Csak megzavartak a vele való állítólagos hasonlatosságukkal és bizonytalanná, keménynyé, szabálytalanná tették minden mozdulatomat.

Öt perccel hét előtt melegem volt.

Két perccel hét előtt fáztam.

Pontban hét órakor meg voltam győződve róla, hogy nem jön el.

Fél kilenckor én voltam a világ legszánalmasabb teremtménye. A felöltömnek begomboltam már minden gombját, a gallért felgyűrtem és a sipkát majd egészen lehúztam kékre fagyott orromra. A halántékomon a hajamat, a bajuszomat s a szempillámat derésre festette a hideg s a fogam vacogott egy keveset. A cso-

szogó járásom és a hajlott hátam után egy meglehetősen rugékonny aggasztánnak nézhetek volna, aki hazamenőben van valamely mulatság után.

És mindezt ő okozta. Ő! Oh, őr . . . ! Nem, ezt nem; talán nem eresztették el, vagy beteg, vagy meghalt. — Meghalt! — És én szitkozódok.

II.

— Jevgenie Nikolajevna is ott van ma, szolt a kollegám minden utógondolat nélkül. Nem tudhatta, hogy én Jevgenie Nikolajevnára vártam ebben a hidegben héttől félkilencig.

— Ah! feleltem okosan, és bensőmben felhangzott „Oh, őr . . .”

Ugy — hát Polossovénál mulat. Polossovénál még sohasem voltam. Ma odamegyek.

Signori! kiáltottam vígan. Ma karácsony van! Ma mindenki mulat. — Mulassunk mi is!

— De hogyan? szolt az egyik szomorúan.

— De hol? támogatja egy másik a kérdésével.

— Bujjunk alárc mögé és menjünk el mindenüvé ahol mulatnak, szoltam.

És ezek az érzéketlen emberek csakugyan felvidultak. Kiabáltak, ugráltak, daloltak; megköszönték az eszmét és megszámlálták a pénzüket. Felóra mulva már összegyűjtöttük mind a magános, unatkozó diákokat a városnak és amikor vagy tíz jókedvűen ugrándozó őrög volt velünk, elmentünk a fodrászhoz, aki egyben jelmezeket is kölcsönzött és megtöltöttük a boltját hideggel, ifjúsággal, kacajjal. Nekem valami komor és szép jelmez kellett, egy árnyalatával az előkelően szomorúnak s szoltam:

— Adjak nekem egy spanyol grandenak a jelmezét.

A grande nyilván igen hosszú lehetett, mert a fejem bubjág elrejtőzhetem a köntösébe és már oly elzártnak képzeltem magam, mint egy tágas, kibált teremben. Miután kibontakoztam a jelmezből, valami mást kértem.

— Nem akarna egy clovn jelmezt? tarkát, csengőkkel.

— Clovnt! szoltam felháborodással.

— Hát banditát? Nagy kalappal, tőrrel.

Tőrrel? ! ez megfelelt a tervemnek. Fájdalom, a bandita, akinek a ruháját rám adták, még nagykoru sem volt Bizonyára valamely elzúllott nyolc esztendő fiú lehetett. A kalapja alig fődte a tarkómat és a bársony nadrágból úgy rángattak ki, mint egy kelepceből. Az apród hasznavehetetlen volt — foltos volt mint egy tigris. A barát — lyukas volt.

— Nos, siess hát, hiszen késő van már! sürgettek a már átöltözött pajtásaim. Már csak egyetlen jelmez volt hátra — egy előkelő kinaté.

— Adjak hát ide a kinait!

És ide adták. Az őrög tudja mi volt? ! Már nem is beszéltek magáról a jelmezeiről. Hallgatók a bolond tarka eszméről, amely tulságosan kicsi volt és csak félig tudtam bele bujni, míg a másik fele, a jelentékenyebb, mindenik lábamon előre nyult, mint egy érthetetlen ráadás. Hallgatók a rózsás rongyról is, amely paroka alakjában takarta a fejem és két madzaggal volt a fülemhez erősítve, amitől aztán a szárnyas egéréhez hasonlóan állt mind a két fülem.

De az alárc!!!

Ez, ha szabad e szót használnom, elvont arculat volt. Volt szemem, orra, szája és minden ott volt a maga

A többi a hivatott faktorok, a községek képviselőtestületeinek a dolga. Mi azonban reméljük, hogy a jelzett irányban megindítandó akció a Zsilvölgy községeinél eredményre fog vezetni s a fellettes hatóság, a vármegye törvényhatósági bizottsága az ily értelmű megegyezést, a hozzájárulási iránti határozatokat szankcionálna.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Vízvezeték.** Vulkán fejlődésére élénk világot vet az, hogy a bányatársulat annyi intézmény felállítás után a vízvezetékét is elkészítette a használatnak átadta. Még kissé zavaros a víz, de pár nap múlva teljesen tiszta vizet fog kapni Vulkán bányász lakossága. A vízvezeték a tisztí lakásokba is be lesz vezetve, ami nagy mértékben fogja a tiszték lakásának értékét emelni.

— **Műkedvelői előadás.** A vulkáni róm. kath. egyház javára műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett a vulkáni műkedvelő társaság, mely érdemes a megemléstésre már csak azért is, mert a műkedvelők szokatlanul nagy feladatot vettek vállalkozásukra, mikor Géci István „Amit az erdő mesél” c. népszínművének előadására vállalkoztak. A drámai jelenetekben gazdag, bár laza szerkezetű darabot igen jó előadásban láttuk műkedvelőinktől. Kiváló alakítást nyújtott Hodossy mint Borsó János, Reingevürz mint fűtő, Pápay mint Ficere bíró, Oprisa Sándor mint Waka Jancsi. Különösen kiemelkedet azonban Hodossy, kit a rendezésért is különösen meg kell díszernünk, mert hogy olyan egybevágó előadást láttunk, az az ő érdeme. Rátz Ernő Basa Jánosa igen jó műkedvelő alakítás volt, ugy hogy nyílt színen is tapost kapott egy-egy sikerültebb jelenése után. Hodossyné meglepte a közönséget kedves megjelenésével, nyugtatóval és természetesen hangsúlyozással; apja holttesténél drámai erővel játszott meg szerepét, ami méltán érdemelte meg a felzúgó tapost. Kedves volt Oprisa Annuska bakfis alakítása és Utcái Etel egy siket asszony szerepében közvetlenül hatott. A többi szereplők is megállták helyüket. Reméljük, hogy a kiváló műkedvelő társaság előadását többször lesz alkalmunk látni s munkájukat méltatni. Az előadás után a reggeli órákig tánc volt, melyen sok szép asszony és sok kedves lány vett részt. Ugy tudjuk, hogy ez a nagyon sikerült táncmulatság szép összeget juttatott a róm. kath. eklézsia pénztárának. Felülírtak: Hoboth A. József, Blascheck Aladár, Dr. Gidró Jenő, Nikora Emil 5—5 kor. Hermann Izidor, Papp Sándor, Huszth Aladár, Lotter József, Finta Albert, Csóka Gyula, Bazilly Mihály,

2—2 kor. Collarini Viktor, Deák András, Salamon Lipót, Gerbert Adolf, Horváth László 1—1 kor. Opra János, Cimbalmos Ferenc, Fuzás József 80—80 fill. Stettinger János, Krausz Károly, Vinkler Mihály, Burdus Adolf 40—40 fillér, kiknek mély köszönettel adózik a rendezőség.

— **Batyubál.** Az országos művezetők szövetezete petrozsényi 47 kerülete fennállásának rövid ideje alatt már többször adta életrevalóságának elismerést érdemlő bizonyítékát. A rövid farsang tartama alatt fényesen sikerült hangversenyt rendezett, természetesen táncvígalmmal egybekötve. A farsangtól pedig batyubállal vett búcsút, melyen a tagok családjukkal és a meghívott vendégekkel kitünően mulattak. A társadalomnak ez a hasznos, értelmes, munkásosztálya valóságos mintaképe az összetartásnak, a kölcsönös nagyrabecsülésnek, az egymás megértéséből eredő szívélyességnek, mely érthetővé teszi, hogy a pihenésre, üdülésre szórakozásra használható időt olyan kellemesen tudják együtt eltölteni. A bányaaltisztai olvasóköri (régii kaszinó terme) és összes mellékhelyiségeibe már 9 óra előtt nyüzsgő élet költözött. Hölgyek és férfiak diskret álaré alatt, szebbnél-szebb jelmezekben jelentek meg hushágyó kedd estején a kör helyiségében. Megindult a talalgatás, a fakgatás, hogy ki lehet ez, vagy amaz az álarcos. Feltűnő sigen érdekes volt egy fekete és rózsaszín-dominó, a fenyőkirályné, a törökbasa, a tiroli pár, a kéményseprő. Komikus volt a bánya zenekar, melynek tagjai női ruhába öltözve játszották a tőlük megszokott remek zeneműveket és táncdarabokat. Kacagtató volt a szerecsennek öltözött és maszkírozott Windt (Lupény) elmés magyarázatokkal fűszerezett természetrajzi mutatványa, nemkülönben Szanislaus, Wencelslaus és Nikolaus tréfas trio, illetőleg trialog: Sandner, Neusrohr és Dufek által pompásan előadva. Ez csak vázlatos ismertetése az estélynek. A szemnek volt miben gyönyörködni, de a száj és gyomor aztán bőségesen élvezhetett. Amit ügyes női kezek a leginyenebb igények kielégítésére vetekedő ügykezettel produkálhatnak, azt kiállították sülték és sütemények, meg édességek alakjában. Valóságos kasztronómiai kiállítás csiklandozta a fogakat (még a műfogakat is). Ilyen remek kiállítást a festész és szobrászművészek nem tudnak rendezni. A jobb étvágyu férfiak elszomorodva sohajtoztak, hogy miért nincsen az embernek legalább is két gyomra. Azt sajnálták, ami megmaradt. És ez annyi volt, hogy élvezet volna vele a nagybőjtöt átkoplalni. Magától érthető, hogy a tánc, vidám hangulat mellett jól bele nyult a hamvazó-szerdába.

— **Színészet.** Miklósy Gábor színtársulata a lapunkban közölt műsoron kitűzött darabokat folyton telt ház előtt adja elő, többnyire a közönség megelé-

gedésére. Részletes ismertetést térszűke miatt s azért sem adhatunk, mert eddigi referádáinkban ugy az összejátékról, mint a rendezésről s az egyes szereplőkről bírálatot adtunk. Ugyan ennek ismétlését szükségtelenné tartjuk. A múlt héten, hétfőn a „Bob herceg” és pénteken a „Leánya” vőnőzt kevés közönséget. Az előbbi már nagyon ismert, az utóbbit másodszor adták a mostani színiszézonban s a darabról megmondtuk véleményünket. Az összevágó jó előadás sem tudta megkedveltetni. A társulat érdemeit említhetjük, hogy folyton újdonságokkal ismerteti meg közönségünket s ennek az igyekezetnek rovására nem eshetik, ha olyan tartalom nélküli darab kerül is színre, mint a „Berger Zsiga”, amely jól volt előadva csütörtökön este s a közönség jól mulatott.

— **Heti műsor.** Vasárnap d. u. zóna előadás Kurica Jónás operette, este 8 órakor nagy újdonság Vig őzvegy. Hétfő Aranyvirág nagy operette. Kedd Miklósy Gábor jutalomjátékaul Csöppség. Szerdán nagy újdonság Harang a Király Színházban napról-napra színre kerül. Csütörtökön nagy újdonság Tolvaj. Péntek zóna előadás Bányarém a bányász életből. Szombaton Dr. G. Miklósy Ilona a kolozsvári Nemzeti Színház volt első drámai művésznőjének 1-ső vendégjátékaul Szokimondó asszonyság.

— **Álarcos bohócestély.** A petrozsényi és járási ipartestület által hushagyókedden este a Wagner szálloda nagytermében és összes helyiségeiben rendezett álarcos bohócestély, — amint előre látható volt — Karneval szép bucsuztatása volt. A pajkos, hohó hercegnék öröme tehetett a saját temetésén s hervadtalan babérain pihenve nyugodtan várhatja évenként ismétlődő feltámadását. Uralkodása ezévből szokatlanul rövid volt, csak harmineket napig tartott. No, de annál vidámabb volt. Az ipartestület által rendezett farsangzáró estély minden tekintetben sikerült. Este félkilencor Karneval herceg, karján a hercegnővel fényes öltözékben, érdekesnél érdekesebb álarcosok és 20 tagu bigofon zenekar kísérete mellett bevonult a terembe. Egy ideig a teremben hullámozott a tarka sokaság, a társalgás igen érdekes volt az álarcosokkal, kik között több dominó és jelmezes hölgy igen szellemes volt. Természetesen, ezek kiletének kipuhatólása iránt megindult a hajszá, de többnyire eredménytelenül. Sikerült volt egy drótotót, egy százestendős jóvendómondó stb. A program különben igen érdekes volt. Az apró japánharcosok csatája és győzelme a nagy termetű orosz katonák fölött, ügyes manővrozás volt. Vladivosztozk hadi páncélos esülyedése is érdekes volt, mert csak a két sötét tengert lehetett látni, a hajó lent volt az ocean fenekén. Igen ügyes bűvészi mutatványokkal szórakoztatta egy álarcos (mint később kitűdött Nikora Emil) a közönséget. Megérdemelte a pro-

helyén, de nem volt benne semmi emberi. Az embernek még a sirjában sem lehet ily nyugodt az arca. Nem fejezett ki az se gyászt, se vidámságot, csudálkozást sem — nem fejezett ki épen séggel semmit. Egyenesen és nyugodtan nézett — és féktelen kacaj tört ki mindenikéből, akire így ránézett. A pajtásaim fetrengtek a pam-lagon a kacagástól, kimerülten döltek a székekbe és hadonásztak a karjaikkal: „Ez lesz a legeredetibb álarc”, kiabálták. Én meg csakhogy nem sirtam. De amikor a tükörbe néztem, rajtam is erőt vett a kacaj. Igen. Ez lesz a legeredetibb álarc.

— Semmi áron sem vesszük le az álarcot, szóltak a pajtásaim utközben. Fogadjuk szavunkra ezt!

— Szavunkra! Szavunkra! . . .

III.

Kétségbevonhatatlanul az enyém volt a legeredetibb álarc. Mögöttem egész sereg ember járt, megforgatott, lökdösött, ráncigált — és amikor megkínzottan, dühösen fordultam az üldözőimhez — féktelen kacaj következett. Akármerre jártam-keltem, a kacaj dörgő felhője vett körül és megfojtott; velem jött és nem tudtam ki ragadni magam az örült vidámságnak e gyűrűjéből. Percekre engem is magával ragadt, kiabáltam, énekeltem, táncoltam és az egész világ részeg módjára forgott velem. — Pedig milyen meszire volt tőlem a világ! És milyen elhagyatott voltam az álarc mögött!

Végre békében hagytak. Dühösen és ijedten, harraggal és gyöngédséggel néztem „rá” és szóltam:

— Én vagyok.

Sűrű szempilla emelkedett fel lassan és csudálkozva. Egész kévét a fekete sugaraknak lövellte rám — és egy kacaj felett, csengő, vidám, a tavaszi naphoz hasonló fényes kacaj.

— Igen, én vagyok! Én vagyok! ismétlem és mosolyogtam. Miért nem jött el ma?

De ő kacagott, hogy majd megfult tőle.

— Ugy meg vagyok kinezva! A szívem gyötrelmemmel van tele! szóltam, könyörgtem, választ kérve.

De ő nevetett. Szemének fekete fénye kialudt és mind fényesebben tört fel a kacaj. Nap volt ez is, de égető, könyörtelen, szuró nap.

— Mi lelte? Maga az? ily szólt és elfojtotta a nevetését. De milyen . . . furesa!

A vállam összehúzódott, a fejem lehanyatlott; és annyi kétségbeesés volt a tartásomban! És mialatt a kialvó esti fény mosolyával az arcán nézett a mellettünk elrobozó párok után, ily szóltam:

— Szégyelje magát, amiért nevetni tud. Hát nem érzi a furesa álarcom alatt az élő, szenvedő arcot? Hiszen csak azért tettem fel ezt, hogy őnt láthassam. Engedte, hogy reméljem a szerelmét és oly hamar, oly kegyetlenül megfosztott a reménytől. Miért nem jött el?

Gyorsan, kedves, mosolygó ajkán a válaszzsal, fordult hozzám — és kegyetlen kacaj tört ki belőle; lihegye, szinte sirva, arcát elfödve az illatos csipkezebekendővel, csak nehezen tört ki belőle a szó:

— Nezzen . . . csak — ott hátul a tükörbe . . . oh . . . milyen . . . !

Összevont szemöldökkel, a fájdalomtól összeszorítva a fogamat, jéghideg arccal, amelyből minden csepp vér eltűnt, néztem a tükörbe — s rá néztem onnan egy hülyén nyugodt, rendíthetetlenül közömbös, embertelen, mozdulatlan arculat. És én . . . elnevettem magam és még el nem tűnt mosolylyal az ajkamon, de a támadó harag felvillanásával s a kétségbeesés örületével szóltam, szinte kiáltottam:

— Magának nem szabad kacagnia!

Amikor aztán elhallgatott, suttogva beszéltem a szerelemről és sohasem beszéltem oly szépen, sohasem szerettem oly nagyon. Beszéltem a várakozás kínjairól,

az örült féltékenység mérges könnyeiről, a vágyról s a lelkekről, amely tele van szerelemmel. És láttam, mint sűti le szempilláját, mely árnyat vet az elhalványodott orcájára. Láttam, hogy halvány fehérségre a fakadó tűz piros visszfényt vetett és láttam, hogyan hajlik hozzám akaratlanul az egész hajlékony termet. Az éj istennőjének volt öltözve és rejtélyesen bele burkolva a fekete csipke kódéba, ragyogva a sok gyémánt csillagtól, a fekete volt, mint a messze gyermekkor elfeledett álma. Beszéltem, — köny szökött a szemembe és örömtelen vert a szívem. Aztán végre-vegre megláttam, mint nyílik kedves, szánalmas mosolyra az ajka; a szempillája megremegve lassan emelkedett; felénken, véghetetlen bizalommal fordította felém a fejcsékjét és . . .

Ilyen kacajt nem hallottam még soha.

— Nem, nem tehetek róla, nyögte; hátra vetette a fejét és ujra kitört belőle a harsány kacaj.

Oh, ha csak egy pillanatra adtak volna emberi arcot! Az ajkamba haraptam, köny pergett végig az orcámon és a hülye álarc, amelyen minden a helyén volt; az orr, a szem, a száj, maga elé meredt a rendíthetetlen s a hülyeségében rettenetes közömbösséggel. És a mikor eltűnytem a tarka lábaimmal, még sokáig hallottam a harsány kacajt, mintha óriás magasságból ezüst vizsugarak hullnának alá és vidám csengéssel törnének meg a kemény sziklán.

IV.

Elszórta mentünk hazafelé az egész álmos utcán végig és megzavartuk friss, izgatott beszédünkkel az éj esendjét. Az egyik barátom szólt:

— Óriási hatást értél el. Még sohasem hallottam ily kacajt . . . No, mit csinálsz? Mért téped el az álarcot? Fiuk, ez megalodult! Nezzétek, összetépi a jelmezét! Sir! . . .

Z. I.

vokált tapsokat. Komikus volt a díjbirkózás. Egy kis pupos törpe maszk birkózott egy hatalmas alaku maszkkal s erős küzdelem után ezt úgy leterítette, hogy mindkét válla a földet érte. Atlas óriást egy vézna álarcos fiú ábrázolta s nagy könnyedséggel emelte vállára az egész földet. (Egy iskolai földgömböt) Majd 500 kg gramm súlyt a kisujján felemelt (Papír súly ráírva 500 kl.) Hölgyek és urak legnagyobb része valami farsangi jelvényt, papír kalapot, sapkát, orrort stb. viselt. Némelyik álarcos olyan titkokat és dolgokat sugdosott az érdekelteknek, melylyel méltán felkelté a kíváncsiságot kilette iránt. Éjfélkor a bigonf zenekar gyászkiérete mellett ment végbe Karneval temetése. A tánc, a fesztelen multság mindig kedélyesebb lett. Egy francia négyest sikerült rendezni a tolongásban a zsufolt teremben. Ez a tánevigalom arra is biznyságot szolgáltatott, hogy a pár év előtt még elegendő nagynak tartott Wagner-fele terem szűk, pedig a bányaaltisztai olvasókörben ugyanakkor tartott batyubál nagy kontingenst elvont. Az ipar-terület előtt a közönség szórakoztatása volt a főcél s ezt elérte, ezért áldozatokat hozott, amennyiben dacára annak, hogy a bevétel meghaladja az 500 koronát, jövedelme anyagi haszna ebből nincsen a testületnek. Egyéb-ként a tánc reggelig tartott. Felül í z e t t e k : Schubert Hugó 6 kor. Tutte József, Miklósy Gábor 5—5 kor. Figuli Antal, Schwemhamer Gusztáv 4—4 kor. Bocsa Mihály, Fehér Ignác, Grausam Károly, Keresó Kálmán, Steiner Salamon 2—2 kor. Opra Simon, Gyöngyösy Gyula, Weisz József, Polyák Gusztáv, Grünfeld Dávid, Maldaker István, Muntján Tivadar, Ritter Sándor, Keszler Jakab, Törda Mihály, Weisz Mór, Grosz Jakab, Fodor Árpád, Grüber Izrael, Grosse Viktor és N. N. 1—1 kor.

— **Szerencsétlenség.** Folyó hó 11-én d. u. a vulkáni állomás előtt Tomán Sándor vasuti pályamunkást egy ott épen tolató mozdony elütötte s fején súlyos sebet ejtett, jobb karját pedig összeroncsolta, úgy hogy amputálni kell. Nevezett pályamunkás s szerencsétlenségnek maga volt oka, mert bár ki volt tanítva a pályaudvaron járó vonatok között való viselkedésre, az előírt szabályokat be nem tartotta.

— **Névmagyarosítási eljárás.** Az Emke. igazgatóválasztmányja farságos utánjárás alapján egybeállította a névmagyarosításokra vonatkozó szabályszerű kérvénymintákat és a hiteles utbaigazításokat, melyek alapján a névmagyarosítások a kir. Belügyminiszter által minden nehézség nélkül engedélyeztetnek. Midőn erről a nagy közönséget hazafias örömmel értesítjük, egyben tudatjuk azt is, hogy az Emke. központja Kolozsvárról a hozzáfordulónak a kívánt számban a kész folyamodás mintákat megküldi, s egyszersmind ahol szükséges, a megfelelő költségeket is szívesen fedezi. A közvetítést készsége elvállalja Dénes Károly kir. tanfelügyelő az Emke. hunyadmegyei választmányának elnöke is, aki a hozzá fordulóknak szívesen nyújt ez ügyben felvilágosítást. E szép nemzeti ügyet különös gondjába ajánljuk a közép-iskolai tanár, a lelkes, jegyző és tanító uraknak.

— **Pályázat ipari munkásjutalmakra.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által a kamara kerülete számára létesített öt, egyenkint 100 koronát tevő állami jutalomra. A jutalomban részesülhetnek az oly ipari, illetve gyári üzemből, iparszerű munkában alkalmazottak, akik a következő minősítéssel bírnak: 1) magyar állampolgárság; 2) tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás; művezetők, pallérok stb. csakis kivételes, rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben jönnek figyelembe; gyári és iroda szolgálk jutalomban nem részesülhetnek; 3) legalább 15 évi, megszakítás nélküli működés a munkakörében, a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Az e célra kiállított bizonyítványok, illetve másolatok belyegmentesek. A kerületbeli iparosok (gyárosok és kézműiparosok) ennél fogva felkérhetnek, hogy a mennyiben oly munkásaik vannak, akik a fentiek szerint a szóban forgó jutalom odaítélésére ajánlhatók, ezek megjutalmazására nézve az aradi kereskedelmi és iparkamarához legkésőbb 1907. évi június hó 15-éig javaslatot tegyenek. A bejelentést csakis munkaadó teheti, ennél fogva közvetlenül, ennek mellőzésével benyújtott kérvények nem vétetnek tárgyalás alá.

— **A szén árusítása zsákokban.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, azoknak a visszaéléseknek megszüntetése végett, amelyeket a szén eladásánál tapasztaltak, a következő rendeletet bocsátotta ki: A csomagokban áru t cikkek mennyiségtartalmának helyes

megjelöléséről szóló 1893: XXXIV. t.-e. 2. §-a alapján a horvát-szlavodalmátországi bán urral egyetértőleg ezennel elrendelem, hogy zsákokban a szén csakis oly ólomzárral lezárva hozassék forgalomba, melyen az illető zsák tartalmát képező szén mennyisége az ólomzárra jól olvashatóan be van préselve; ezenkívül pedig a szén mennyisége a zsák oldalán legalább 6 (hat) centiméter magas és 1 (egy) centiméter széles a zsák színtől elütő, le nem törölhető festékekkel festett zsákokban, illetve betűkben is feltüntetendő. Maguknak a forgalomba hozott zsákoknak belülről varrottaknak kell lenniök. Aki jelen rendeletetemben megjelölt kötelezettség ellen vét s színtet a kötelező megjelölés nélkül, vagy szabályellenes megjelöléssel közvetlenül a fogyasztó közönségnek belföldön elad, vagy ennek részére eladásra készletben tart, amennyiben eseménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, az 1893. évi XXXIV. t.-e. 4. §-a értelmében kihágást követ el és az ott megállapított büntetéssel büntetendő. Jelen rendeletet kihirdetésétől számított 3 hónap múlva lép hatályba. Petrozsényben igen sok családnak egyedüli keresetforrása a szén elárúsítás. A bányaigazgatóság ugyanis megengedi, hogy a kiselejtezett kőszénbányatermék közül kiválogassák és elárúsítsák a színtet. A szegény nép zsákokba rakja s vagy megrendelésre, vagy házról-házra járva elárúsítja az ilyen színtet. Háton hordják az ilyen színtet 25—40 kilónyi egy-egy zsákban, melynek ára eddig 40—60 fill. volt, az idén azonban 1—2 koronára emelkedett az ára s szerencsésnek érezte magát, aki tüzelőanyag hiányában így is kaphatott. Mi lesz ezekkel a „színesekkel”, ha a fenti miniszteri rendelet rájuk is alkalmaztatik. Már pedig a rendelet színelárúsítók között különbséget nem tesz s így ők is kötelesek a meghagyásnak eleget tenni, amiből nem lesz semmi, azok a szegények a rendeletet nem lesznek képesek betartani s így, vagy azt kell hivatalosan megállapítani, hogy nem esnek az érintett rendelet intézkedése alá, vagy elesnek megélhetősüket biztosító keresetforrásuktól. Igen sok család ekizisztenciájáról s a fogyasztó közönség érdekéről lévén szó, a rendelet életbe lépése előtt a hatóságnak intézkedése s ennek közhirréttele szükséges.

CSARNOK.

Házasságról.

Honnét van, honét sem, de annyi bizonyos, hogy a legtöbb házasság a farsangi időben kötetik. Talán azért van így, mert főképp a téli időben a meleg szobába behuzodva érzik igazában mindenki, hogy — nem jó az embernek egyedül lenni. Az ember a természettől fogva társas lény, így is él a föld hátán. A család, falu, város, ország mind csak kisebb nagyobb társaságok, egyesületek.

A legelső és legkisebb társaság a házassági egyesület. Férfi és nő avégből kötik a házasságot, hogy egymással és együtt lelki csendességben éljenek, egymás iránt igaz barátsággal és hűséggel egymás segítségére legyenek és gyermekeiket együtt neveljék.

Azt mondja a nóta: „A jó házassághoz nem kell hozomány.” Nem is a pénzhozományra kell tekinteni első sorban. Az okos férfi a feleségválasztáskor jövődöbeljének az épségére és egészségére nézzen. Tekintsen annak munkásvoltára, takarékosására, eszességére és lelki jó tulajdonságaira. Jól megfigyelje, ha nem csapodár természetű-e. Van a magyarnak egy bölcs közmondása, melyet fogadjon el törvényül minden házassuló; ez pedig így szól: „Nézd meg az anyját — vedd el a lányát!” Többnyire: amilyen az anya, olyan a lánya.

Szépség, gazdaság, rangos rokonság nem megvendő dolgok, de ezek mind nem pótolják az egyéni jó tulajdonságokat, amik nélkül pokol a házasság. És igaz vonzódás, hűséges szerelem nélkül ne kössön házasságot senki. Mert a szerelem mindent pótol, de a szerelmet nem pótolja semmi a világon. A szerelemből kötött házasság is elég nehéz, de az e nélkül kötött házasság azonban valóságos elvárkozás. Mind meggondolatlan szülő az tehát, aki leányát olyan férfihez veri, erőszakolja, kitől a leány idegenkedik s akire azt mondja jó magyará: nem kell sem testemnek, sem lelkemnek. Ép ilyen vak az a férfi is, aki minden vonzalom nélkül, gazdasági érdekből törli magát a leány után és köti magához. Rettenetesen megboszulja magát az ilyen házasság. Nézzenek szét a világban, fájdalom, elég elrettendő példát láthatnak.

A házasságban pedig viselkedjék mindkét fél úgy, hogy barátságuk mindinkább erősödjék, ne pedig lazuljon. Egymásnak barátságosan engedjenek, legyenek szolgálatkészek egymás iránt; foglalatosságukban barátságos szeretettel serkentessék egymást és egymásnak tetszeni, kedvében járni igyekezzenek. Egymás örömeiben és szomorúságában részt vegyenek. És — ami a legfőbb — feddhetetlen életet éljenek. A feleség ne lánsson és ne nézzen mást, mint az ő edes urát; a férj ne nézzen senki más nő szemébe, csak a kedves felesége arcába. Az ő kis menyecskéje legyen a menyországa. Így a legkisebb gyanu és féltékenység árnya sem borul házasságukra. Egymást tiszteljék, becsüljék és ne kisebbítsék egyik a másiknak sem a szüleit, sem a rokonságát.

És a feleség ne akarjon ur lenni a férje fölött, a férfi pedig ne legyen basa és zsarnok az asszony felett. Nem egymás fölé, hanem egymás mellé rendeltettek az Isten titkos végzése által. És a magyar ősi szokás, az élet kialakulása s a magyar természet szerint, de meg hazai törvényeink szerint is a házasságban első a férfi, második a feleség.

Ha a házassulók e jó tanácsokat szívóknak táblájára vésik s aszerint választanak és élnek: ha esetleg szegények is, de bizonyosan boldogok lesznek és maradnak mindvégig. A fő a boldogság, más minden csak mellékes ezen a világon.

R.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

DÉVAI KERÜLETI BETEGSEGÉLYZŐ PÉNZTÁR.

Sz. 125—907.

Tudatjuk a betegsegélyző pénztár tagjaival, hogy Dr. Csatt Aurél pénztár orvos ur d. e. 8-tól 10-ig tart rendelő órát a pénztári betegek részére. Ezen időn kívül csakis sürgős esetekben köteles fogadni.

Ez alkalommal figyelmeztetjük a tagokat és munkaadókat arra is, hogy bármilyen panaszaiikkal közvetlen a pénztár igazgatóságához forduljanak.

Déva, 1907. február 6.

Péntek Elek
elnök.



Egy butorozott szoba magányos részére

KIADÓ.
Továbbá istálló hiánya miatt egy jó fejű tehén borjuval együtt
ELADÓ.

Bővebbet megtudható

Bartalits János-nál
Petrozsény főutca.



FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany.
1 millió elterítés csemete.
Setatenfák • Diszterek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

3 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai szima és gyökerező szőlővesszők stb.
Aranygyökér és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER és TÁRSA, és AMBROSI M.

Értesítés a petrozsényi ipartestület és a kerület munkaadóihoz!

Figyelmeztetjük a testület, nemkülönben a kerület kebléhez tartozó munkaadó urakat, a kik betegsegélyző díjak fizetésével hátralékban vannak, a m. kir. Kuriának 1894. évi 30.574 sz. döntvénye értelmében, a segélypénztári járulékok a levonás idejétől kezdve már a pénztárnak tulajdonát képezik, a beszolgáltatás idejéig a munkaadónak csak őrizetére vannak bízva; az a munkaadó tehát, ki a járulékokat a segélypénztárba be nem szolgáltatja, hanem saját céljaira fordítja, **sikkasztást követ el**, mint ilyen a büntető törvénykönyv ide vágó szakasza által sújtatik. Nehogy munkaadóink ily kellemetlenségnek tegyék ki magukat sziveskedjenek összes hátralékaikat mielőbb a betegsegélyző-pénztárba befizetni.

Ezen felszólításnak eleget nem tévők ellen, ha a hátralék vagyontalanság miatt fel nem hajtható — **a feljelentést a mulasztók ellen okvetlen megteesszük.**

Déva, 1907. február hó 6.

A dévai ker. betegsegélyző-pénztár igazgatósága.

Sz. 576—907. kig.

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye petrozsényi járásban ujonnan rendszeresített hobicegy-urikányi körjegyzői állásra pályázatot hirdetek Ezen körjegyzőséghez tartozik 2 község Hobicegy Urikány és Kimpuljnyág.

A körjegyző javadalmazása 1600 kor. A községek képviselőtestülete részéről már megszavazott illetmények: 400 kor. 10 fill. magánlakbér, 400 kor. 10 fill. iroda lakbér, 250 kor. 20 fill. iroda átalány, 150 kor. fűtési átalány, 100 kor. 20 fill. uti átalány és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatok utáni díjak.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6 §-a s illetve az 1903 évi XX. t. cz. 3 §-ában körülírt képesítést, valamint eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket hozzám 1907 év február hó 25-éig d. u. 5 óráig föltétlenül adják be.

A választást **f. évi február hó 28-án d. e. 11 órakor** Hobicegy-Urikány község-házánál fogom megejteni, s arra a körjegyzőség községei képviselőtestületének tagjait és szavazattal bíró előjáróit ezennel meghívom.

Petrozsény, 1907. január hó 25-én.

Janza Vazul,
főszbiró.

**A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legszebb virágokat**

A legdivatosabb csokrokat és koszorukat

friss élővirágokból a legjobb
minőség szavatolása mellett
szállítja

MUHLE VILMOS

cs. és kir. udvari-szállító mag- és virágkereskedése **TEMESVÁROTT**

Dusan illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen.



Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Sz. 474—907. kig.

Pályázati hirdetmény

Lemondás folytán üresedésbe jött petrillai körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen körjegyzőséghez tartoznak Banicza, Kri-vadia, Merisor és Petrilla hunyadvármegyei községek. A körjegyző javadalmazása: középszétfizetés állami kiegészítéssel 1600 korona, lakbér illetmény 544 kor., irnoktartási illetmény 480 kor. és fűtés világítási átalány 223 kor. 8 fill. és a szabályren-

deletileg megállapított magán munkálatok utáni díjak. Felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. § s illetve az 1900 évi XX. t. cz. 3 §-ában előírt képesítést, valamint eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket hozzám f. év február 22 d. u. 5 óráig föltétlenül adják be, mert az elkésletten érkezett kérvényeket tekinteten kívül fogom hagyni.

A választást **1907 év február hó 26-án d. e. 9 órakor** Petrilla község-házánál fogom megejteni s arra a körjegyzőség községeinek képviselőtestületi tagjait és szavazattal bíró előjáróit ezennel meghívom.

Petrozsény, 1907 január hó 27-én.

Janza Vazul,
főszbiró.

Ügynökök

sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására kerestetnek.

Legmagasabb jutalék! — Jutalomdíj!
Esetleg fix havi fizetés.

Ajánlatok intézendők az 1885 óta fennálló

Dirnfeld Testvérek

bankháza

Budapest, IV. Váci-utca 2.

Bükkfa

öllenként 28 koronáért hazaszállít

Kálló Jenő, vendéglős
Szurduk.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Perozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdat** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdat, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szives támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSNET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.